

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 06.12.2022 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г. по реда на чл. 6, т. 2 и чл. 29 от Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги

Днес, 06.12.2022 г. от 10:38 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Водоснабдяване и канализация“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и Росица Тоткова – главен секретар (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха И. Касчиев – главен директор на главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“, С. Маринова – началник на отдел „Цени и бизнес планове-водоснабдителни и канализационни услуги“ и експерти на КЕВР.

Общественото обсъждане беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и констатира, че има кворум и не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 332 от 30.11.2022 г., т. 1, за участие в общественото обсъждане на Проект на решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г. по реда на чл. 6, т. 2 и чл. 29 от Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Проектът на решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г. по реда на чл. 6, т. 2 и чл. 29 от Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги е изготвен от работна група по Заповед № 3-В-1007 от 11.11.2022 г.: Ивайло Касчиев, Елена Маринова, Силвия Маринова, Василена Иванова, Румяна Костова, Лолита Косева, Ани Вучкова-Гюрова, Стефан Якимов, Йовка Велчева, Надежда Иванова, Ненко Ненков.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 332 от 30.11.2022 г., т. 1, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № В-03-06-1014/04.11.2022 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК холдинг“ ЕАД, Омбудсман на Република България, Национален браншов синдикат „Водоснабдител” - КНСБ, Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“, Българска асоциация по водите, Съюз на ВиК операторите в Република България, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, Българска национална асоциация „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Областна администрация Смолян, Областна администрация Варна, Областна администрация Пловдив, Областна администрация Силистра, Областна администрация Русе, Областна администрация Монтана, Областна администрация Бургас, Областна администрация Ямбол, Областна администрация Враца, Областна администрация Видин, Областна администрация Велико Търново, Областна администрация Габрово, Областна администрация Плевен, Областна администрация Благоевград, Областна администрация Стара Загора, Областна администрация Ловеч, Областна администрация Разград, Областна администрация Търговище, Областна администрация Хасково, Община Троян, Община Брацигово, Община Сапарева баня, „ВиК Паничище“ ЕООД, гр. Сапарева баня, „ВиК“ ООД, гр. Монтана, „ВиК-Йовковци“ ООД, „ВиК“ ООД, гр. Русе, „ВиК“ ООД, гр. Габрово, „ВиК Стенето“ ЕООД, гр. Троян, „ВиК“ ЕООД, гр. Плевен, „Инфрастрой“ ЕООД, „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора, „ВиК“ АД, гр. Ловеч, „ВиК“ ООД, гр. Търговище, „ВиК-Варна“ ООД, „Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград, „ВиК“ ООД, гр. Силистра, „ВиК“ ООД, гр. Враца, „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас, „ВиК-Видин“ ЕООД, „ВиК“ ЕООД, гр. Ямбол, „ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир, „Водоснабдяване“ ЕООД, гр. Брезник, „ВиК – Златни пясъци“ ООД, „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД, „ВиК“ ЕООД, гр. Смолян, „ВиК“ ЕООД, гр. Хасково, „ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград, „Спринг Форс“ ООД, гр. Нови Пазар, „АЦК“ ООД, „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив.**

Заявили участие в общественото обсъждане са:

- г-н Георги Владов – съветник на министъра на Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- г-жа Боряна Джунева – главен експерт, отдел „Права на потребителите на административни и обществени услуги“ в Омбудсман на Република България;
- г-н Мариян Бухов – председател на Национален браншов синдикат „Водоснабдител” - КНСБ;
- г-н Йоанис Партениотис – председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“;
- г-н Иван Иванов – председател на Българска асоциация по водите;
- г-н Ангел Престойски – председател на Съюз на ВиК операторите в Република България;
- г-жа Наташа Стоянова – ръководител Финанси на „ВиК“ ООД, гр. Монтана;
- г-н Стоян Иванов – управител на „Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград;

- г-жа Снежана Маркова – главен счетоводител на „ВиК“ ЕООД, гр. Хасково;
- г-жа Богдана Златкова – вътрешен одитор на „ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград;
- г-н Антон Гълъбов – главен инженер на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив;
- г-жа Мая Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“ ;
- г-жа Даниела Давидкова – потребител на „ВиК Йовковци“.

Заявила участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype:

- г-жа Чанка Коларска – представител на Община Бургас;

„Български ВиК холдинг“ ЕАД, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, Българска национална асоциация „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Областна администрация Смолян, Областна администрация Варна, Областна администрация Пловдив, Областна администрация Силистра, Областна администрация Русе, Областна администрация Монтана, Областна администрация Бургас, Областна администрация Ямбол, Областна администрация Враца, Областна администрация Видин, Областна администрация Велико Търново, Областна администрация Габрово, Областна администрация Плевен, Областна администрация Благоевград, Областна администрация Стара Загора, Областна администрация Ловеч, Областна администрация Разград, Областна администрация Търговище, Областна администрация Хасково, Община Троян, Община Брацигово, Община Сапарева баня, „ВиК Паничище“ ЕООД, гр. Сапарева баня, „ВиК-Йовковци“ ООД, „ВиК“ ООД, гр. Габрово, „ВиК“ ЕООД, гр. Плевен, „Инфрастрой“ ЕООД, „ВиК“ АД, гр. Ловеч, „ВиК“ ООД, гр. Търговище, „ВиК-Варна“ ООД, „ВиК“ ООД, гр. Враца, „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас, „ВиК-Видин“ ЕООД, „ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир, „Водоснабдяване“ ЕООД, гр. Брезник, „ВиК – Златни пясъци“ ООД, „Спринг Форс“ ООД, гр. Нови Пазар, „АЦК“ ООД не изпращат свои представители и не са заявили дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е списъкът на участниците и последователно давам думата на Георги Владов – съветник на министъра на Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Г-н Владов, заповядайте!

Георги Владов – съветник на министъра на Министерство на регионалното развитие и благоустройството:

Здравейте, г-н Председател! Добър ден на всички. Това, което искам да кажа е малко по-различно от това, което чуваме и от отношенията, които взеха представителите на ВиК операторите. Явно има ВиК-та в България, които, нещата, по които са изчислени методиките, формулите и т.н. са добре. Няма възражение, но една методика, едни формули трябва да работят за всички дружества. Оказва се, че не е точно така. Има дружества, които, не говорим за увеличение или намаление на цената 2023 спрямо 2022 г., ръст, а говорим за намаление на цената 2023 спрямо действащата цена в момента. И няма да крия, предполагам всички знаят, че до 01 юли съм бил управител на „ВиК Видин“ и ако трябва да посоча някакви конкретни цифри, ще посоча на „ВиК Видин“, защото и бизнес планът, който сега е в действие, съм взимал

участие в писането му. Намаление с 0,40 лв. на водата, двадесет и няколко процента, това би трябвало само по себе си да значи, че има нещо нередно. Това нередното е какво? Това ВиК, ако беше частно, трябваше частникът да си тръгне, да затвори вратите и да остави да го управлява и да поддържа водоснабдяването на този регион, който прецени, че може да го прави. Това за мен е невъзможно. Тук колеги казват, че изчисляват 100 – 200 хил. лв. намаление на приходите в 2023 г. Тук говорим за 1 200 000. И откъде идва всичкото това нещо? Идва от това, че „ВиК Видин“ получи назад във времето, всички се сещат, едно намаление на цената на водата, заради неизпълнени инвестиции. И пак да припомним откъде са неизпълнените инвестиции, които и сега се задават. От години наред увеличаване минималната заплата. Има дружества като Видин, в които голям процент от работниците са на минимална заплата. Няма откъде да се компенсират тези разходи освен от инвестициите. Получихме една санкция за 2021 г., поради която санкция трябваше да се намали персоналът на 35 човека, все пак да оцелее ВиК-то и сега това, като една снежна топка, която я въргаляме започва да се увеличава. Всичкото това сега довежда до, обръщаме се назад в резултатите за 2021 г., констатираме съответни неизпълнения, а то откъде ще дойдат тези изпълнения, след като се намалят цената на водата? Процесите, които в 2021 г. се случиха са известни на всички, да не ги повтарям. И сега се оказва, че в 2023 г. „ВиК Видин“ трябва да влезе с 0,40 лв. по-ниска цена. Аз не знам може ли някой да се опита да напише един примерен бизнес план и да го покаже тук на всички, ако струват някакви пари, предполагам, че г-н Престойски от съюза на управителите би могъл да финансира една такава задача. Да ни покаже как би изглеждало едно такова дружество, какви инвестиции се очакват да направят 2023 г. Казвам инвестиции, защото тук говорим все за инвестиции и след това как ще ги отчетем. Ами в следващите периоди на проверка сигурно цената ще стане 0,50 лв. или 0,80 лв. Има нещо нередно. Когато правим подобен род изчисления и т.н, би трябвало да има, според мен, една по-пълна проверка. Аз бих бил съгласен да дойде някой, да отиде във Видин и да каже в 2021 г., при намаление на цената на водата, какво би могло да направи ръководството, какво е пропуснал, кое би могло да бъде по-добре, а не е направено. И тога да кажем, че трябва да бъдат някакви намалени инвестиции и т.н., но такова нещо не се случва. Изчисляваме, смятаме и накрая получаваме убийствени резултати за това дружество. Мисля, че има и други дружества такива. Трябва нещо да се види. Куца нещо в цялата тази система. ВиК системата не е само формули и методики. Видин е специфичен регион. Северозападът е специфичен регион. Обезлюдяване, намаляване, не всичко е формули. Надявам се да преразгледате някои неща и в рамките на възможното до 30 декември да направите съответните корекции. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Владов! Аз от моя страна се обръщам към Вас с настойчиво искане, постът, който заемате в момента, е всъщност един от важните постове в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Моля Ви, да ни дадете Вашите конкретни предложения какво може да се направи, които ние ще разгледаме внимателно, защото наистина материята е много сложна и трябва да се знае в цялост, ако се променя, така да се каже, едно звено, до какво води то в целия бизнес план, в цените за потребителите и всичко това. Ще очакваме Вашите предложения. Благодаря Ви за участието! Преминваме към г-жа Боряна Джунева, която ще представи становището на Омбудсмана на Република България. Г-жо Джунева, заповядайте!

Боряна Джунева – главен експерт, отдел „Права на потребителите на административни и обществени услуги“ в Омбудсман на Република България:

Благодаря Ви! Уважаеми доц. Иванов, уважаеми членове на Комисията,

уважаеми госпожи и господа, благодаря отново за възможността да представя становището на омбудсмана, което очаквано ще се различава от това на г-н Владов, тъй като омбудсманът поставя акцент върху правата на потребителите. Аз съм съгласна и омбудсманът е съгласен, че ВиК операторите трябва да имат възможност за инвестиции, с които да се подобрява качеството на услугата, но тези инвестиции не трябва да преминават през джоба на потребителите.

Настоящата година е начало на новия регулаторен период 2022 – 2026 г. и на всяко обществено обсъждане на бизнес плановете и ценови предложения на ВиК операторите омбудсманът изрази категорични становища, с които се обяви против драстичното поскъпване на питейната вода в обслужваните региони. От една страна в условията на кризи, гражданите срещат огромни затруднения да погасяват повишаващите се сметките за вода, а от друга страна – факт е, че реални ползи за потребителите от повишението на цената няма, тъй като качеството на услугата не се подобрява, тъй като тя продължава да остава некачествена. Омбудсманът е категоричен, че това е в нарушение на принципите, от които следва да се ръководи КЕВР, съгласно Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги. За съжаление Комисията не взе предвид изразените аргументи от омбудсмана и увеличи цените на услугите на деветнадесет големи и средни ВиК оператора в страната, като средното увеличение на комплексната ВиК услуга за 2022 г. спрямо 2021 г. е значително и е 36%.

Конкретно за настоящото обществено обсъждане следва да отбележа, че от доклада на работната група е видно, че за 13 от 19-те области на страната, чиито ВиК оператори имат одобрени бизнес планове за регулаторен период 2022 г. – 2026 г., цените на ВиК услугите през 2023 г. се увеличават спрямо действащите в момента. В област Смолян, където и в момента цената на ВиК услугата е на четвърто място в страната, е предвидено най-голямото увеличение в сравнение с утвърдените цени за 2022 г. От 01.01.2023 г. жителите на Смолян и региона ще бъдат принудени да плащат с цели 68% по-скъпа вода спрямо началото на тази година. Гражданите на Омуртаг многократно протестират по повод въведения от години изключително тежък режим на водоподаване. През следващата година те ще се наложи да заплащат с 3% по-скъпа вода от утвърдената цена за 2022 г. Същото важи и за гражданите на Велико Търново, община Павликени. Липсата на справедливост е това, което гражданите не приемат и срещу което основателно се противопоставят. Отново се налага да обърна внимание, че изпълнението на показателите за качество „обща загуба на вода във водоснабдителните системи“, не се вземат предвид от регулатора при изменението на цената на ВиК услугата за 2023 г. Факт е, че действията на КЕВР са съобразени с нормативните разпоредби, но през годините омбудсманът многократно подчерта, че загубите на вода по водоснабдителната мрежа са една от основните причини за преминаването към режимно водоподаване в стотици населени места в страната. Показателни са и данните от сравнителен анализ на КЕВР за 2021 г., съгласно които за 16 от 19-те дружества с одобрени бизнес планове, оценката на КЕВР за показател „обща загуба на вода“ е „пълно неизпълнение“. В редица дружества загубите на вода надхвърлят 60% и отново потърпевши са потребителите. Основателно е искането им цената да бъде намалена, когато ВиК операторите допускат високи загуби на вода. Действително, през м. април 2021 г. регулаторът прие Указания за регулаторен период 2022 г. – 2026 г., в които вече се включва показателят - ПК4а „обща загуба на вода във водоснабдителната система“. Той е определен, като показател за ефективност, но той ще се прилага едва след третата година от регулаторния период и чак през първата година от следващия, ако се стигне до там с оглед предложението за нов Закон за водоснабдяването и канализацията. До тогава обаче гражданите ще заплащат цена за услуга, която не отговаря на качеството ѝ на предоставяне, което не е справедливо. Относно социалната поносимост на цената на

ВиК услугите за 2023 г. следва да отбележа, че КЕВР не е публикувала данните, използвани за изчисляването ѝ - средномесечен паричен доход на лице от домакинството по области за 2021 г. от изследване „Наблюдение на домакинските бюджети“. От доклада на работната група става ясно, че тези данни са предоставени от Националния статистически институт с условието, че при публикуването им трябва да бъдат посочени стойностите на максималната грешка за всяка област. Това е така, защото тези данни са ненадеждни. Това беше подчертано и от някои от ВиК операторите, които говориха в откритото заседание. Омбудсманът е категоричен, че при определяне на социалната поносимост, която играе основна роля за гарантиране възможността на гражданите да погасяват задълженията си за вода, следва да се ползват доказано надеждни данни. Има няколко оператора, чиито цени за 2023 г. се доближават до границата на социалната поносимост и предвид изложеното за ненадеждността на статистическите данни се налага обоснован извод, че е възможно все пак цените на тези дружества да надхвърлят този праг и да са непосилни за гражданите. С оглед изложеното омбудсманът отправя препоръка - цената на ВиК услугата, предоставяна от „ВиК Смолян“, Русе, Ямбол, Стара Загора, Плевен, Варна, Монтана, Велико Търново, Силистра, Враца, Търговище, Пловдив и Габрово да не бъде повишавана, а допълнително от институцията ще изпратим и становище в срок. Благодаря отново за възможността!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Джунева! Тежък сблъсък на две противоположни мнения от първите двама участници в общественото обсъждане. Преминаваме към следващите участници. Започвам със синдикалните организации. Най-напред с г-н Мариян Бухов, който е председател на Национален браншов синдикат „Водоснабдител“ към КНСБ. Г-н Бухов, заповядайте! Имате думата.

Мариян Бухов – председател на Национален браншов синдикат „Водоснабдител“ – КНСБ:

Благодаря, г-н Иванов! Уважаеми членове на КЕВР от състав „Водоснабдяване и канализация“, уважаеми членове на работната група, уважаеми колеги, аз няма да изчитам становището, което съм подготвил така, както постъпи омбудсмана, но...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

То ще бъде представено писмено.

Мариян Бухов – председател на Национален браншов синдикат „Водоснабдител“ – КНСБ:

...То ще бъде представено писмено. Просто ще го резюмирам кратко. Още при изготвянето на указанията за прилагане на Наредбата за цените на водоснабдителните и канализационни услуги ние изказахме нашето становище, че фактически указанията, които са разработени ще доведат до това, което наблюдаваме вече за втори път. Тези финансови корекции, които се наблюдават два пъти по време на регулаторния период, един път на третата година и съответно след края на регулаторния период, водят до дисбаланс в съответно прогнозираните приходи на ВиК операторите. Не може да очакваме едно устойчиво развитие на сектора, когато ние не знаем какво ще се случи във всеки следващ момент след решението на КЕВР. За ВиК сектора е необходимо да бъде гарантиран един постоянен, устойчив ръст на необходимите приходи в рамките на регулаторния период, който да може да покрие съответно необходимо присъщите разходи на ВиК оператора и планираните инвестиции по бизнес плана. Не може ние да намалим цената, а това е единственият в

момента източник на приходи във ВиК дружествата, и да искаме да бъде изпълняван бизнес план, който е прогнозиран при определен ръст на цените на ВиК услугите. Просто трябва да разберете, че ние се въртим в един омагьосан кръг. Моделът е сбъркан, трябва да бъде рестартиран. Не можем да се въртим в този омагьосан кръг и тук си говорим едно и също и минават години, минават петилетки, минават регулаторни периоди и ние тъпчем на едно и също място. Ясно е, че има нещо сбъркано в тази цялата история. Изказахме си тогава нашето становище, ние си продължаваме, съответно Комисията да си върви по наредбите и по указанията, както си ги е приела.

Сега, конкретно по проекта на решение, ще предложи две неща, ако прецените, че те могат на базата на тези наредби и тези указания... съм се помъчил нещо да измисля, за да не се стига до тези дисбаланси. Първо, искам да обърна внимание за инфлацията. Така, както е подготвен докладът и проектът на решение инфлацията се прилага от момента на влизане на цените за ВиК услугите след одобряването на бизнес плана. Фактически говорим за един период от... тъй като първите цени бяха приети м. юни и съответно влязоха от 01 юли, само за периода от действието на тези цени. В Параграф 1, т. 15 в допълнителните разпоредби на Наредбата за водоснабдителните и канализационни услуги е казано какво е ценови период. Ценовият период е, ще го цитирам, това е: *една календарна година от регулаторния период*. Ние не можем да говорим за ценови периоди по-малки от една година. Какво значи ценови период един месец или три месеца? Всеки месец ли ще правим цени на ВиК услугите? Категорично считам, че трябва да бъде приложена инфлацията от м. декември 2021 г. до м. ноември, след като излязат данните от Националния статистически институт за 2022 г. Инфлацията за едногодишен период, независимо, че цената е влезнала по-късно. Това е първото ми конкретно предложение.

Второто ми конкретно предложение, така както работната група или Комисията, аз не мога да отговоря на този въпрос, е направен някакъв коефициент за целите на изчисления за признатите отчетни разходи за коефициента Q_p във връзка с разходите за потребявана електрическа енергия. Този коефициент е направен по някакъв начин и не знам дали има решение на КЕВР за този коефициент. Предлагам на КЕВР и апелирам към Вас да помислите за някакъв коефициент, който да компенсира намалението в необходимите приходи на ВиК операторите, поради по-късното разглеждане на бизнес плановете им от законоустановения срок в предишни регулаторни периоди и настоящи. Пак, отново виждаме, че бизнес плановете се разглеждат по-късно. Защо КЕВР да не измисли един коефициент, който да компенсира по-късното въвеждане и влизането в сила на бизнес плановете на ВиК операторите? Той може да се приложи конкретно към всеки един ВиК оператор от датата на приемането му на бизнес плана и съответно да даде влияние върху необходимите приходи. Някакъв компенсаторен коефициент. Това е в правомощията на Комисията и тя би могла да го направи, а ние си четем Наредбата все едно сме в идеалния случай, все едно бизнес плановете са приети в срок, все си имаме цяла година ценови период. Не е така. Ние трябва да отчитаме реалностите. Не може да работим само по това, което е написано в Наредбата и с капаците да вървим по това. Това исках да Ви кажа. Благодаря за вниманието! Надявам се КЕВР да прояви разбиране и все пак това, което казахме да бъде взето под внимание.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Бухов! Ще чакаме Вашето писмено становище. Сега се обръщам към г-н Иоанис Партениотис, който е председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ към КТ „Подкрепа“. Г-н Партениотис, очакваме Вашето становище. Заповядайте!

Иоанис Партениотис – председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“:

Благодаря Ви, г-н Председател, уважаеми Комисари, уважаеми членове на работната група, уважаеми колеги, преди да се изкажа по доклада на работната група, все пак и аз като колежката от Смолян, нека да си честитим хубавия християнски празник днес. Честит Никулден и да Ви пожелаем здраве и благополучие!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря и на Вас!

Иоанис Партениотис – председател на Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – КТ „Подкрепа“:

И най-вече мъдрост при взимането на решения! Докладът на работната група обхваща актуализация на цената на водата на двадесет и осем ВиК оператора и разбира се тук е необходимо да спомена, че работната група се съобразява с двете наредби – Наредбата за регулиране на ВиК услугите и Наредбата за качество на ВиК услугите. Съгласно чл. 29, работната група залага изменение на цената от датата на одобряване на бизнес плана на отделния ВиК оператор до датата, в случая до октомври месец, където има някаква информация от националната статистика за съответната инфлация. Тук е необходимо, като продължение на коментара на колежката, да спомена, че има няколко факта. Първият факт. Имаме една забава от страна на Комисията с разглеждането на бизнес плановете на ВиК операторите. Всичките ВиК оператори, съобразявайки се с изискванията в края на първата половина на 2021 г. депозираха в Комисията проектите за бизнес планове. Някои от тези ВиК оператори, предвид на кризите, които настъпиха след втората половина на 2021 г. и началото на 2022 г., се наложи да направят актуализация на своите бизнес планове, но така или иначе те са ги депозирали в срок. Защо и как Комисията забави разглеждането на тези бизнес планове и не прие стъпки за тяхното приемане до края на 2021 г., така че всеки ВиК оператор да има коректен приет бизнес план с период 2022 г. – 2027 г.? Знам, че при всички положения членовете на работната комисия, а и Вие като членове на Комисията, имам предвид комисари, сигурно ще се позовете на тази забава, защото в края на м. ноември беше приет мораториум от страна на българския парламент върху цените на няколко комунални услуги, една от които, разбира се, е ВиК, но това по никакъв начин не оправдава забавата, която съответно Комисията реализира спрямо ВиК операторите. Именно тази забава доведе до неотчитане на цялостната инфлация за 2022 г., като говорим за инфлация неотчетена за някои от ВиК операторите дори е за десет месеца, т.е. от януари до октомври. Явно е, че при формулата, която е заложена в Наредбата за регулиране на цените на ВиК услугите е необходимо да бъде направена някаква корекция. И тук е моят въпрос към Комисията, в частност към комисарите и работната група. Защо, уважаеми колеги, Вие не направихте никакви постъпки, имайки предвид, че Наредбата е разработена и като ангажимент имате Вие да разработвате Наредбата, като проект и да я предлагате на Министерски съвет за приемане? Да, Наредбата е акт на Министерски съвет, подзаконов нормативен акт, но така или иначе инициативата за неговото създаване е във функциите на Комисията за енергийно и водно регулиране. Казвам го това, защото при всички положения тук, дали с някакъв корекционен коефициент или с нещо друго, трябваше съответно да има корекция и актуализация на формата, по която се изчислява и се прилага инфлацията към ВиК операторите. Иначе така приложена съществуващата Наредба и съществуващият чл. 29 от нея показва, че за седем ВиК оператора е изчислена по-ниска инфлация, но най-високата от всички

двадесет и осем оператора, т.е в размер на 5,258%, за периода от шести до октомври 2022 г. За пет оператора, това включва инфлацията от 4,38 и обхваща само периода юли и октомври. За други четири съответно това е август – октомври от 3,261. За още едни четири от септември до октомври и за два ВиК оператора само за октомври месец. И тук стигаме до един също интересен парадокс. През месец октомври и през месец ноември бяха разгледани бизнес плановете на три ВиК оператора и предвид на това, че няма нужната информация от статистиката за инфлацията, която да бъде коригирана виждаме, че при тях съответно се слага инфлация нула. Един от тези ВиК оператори е ВиК операторът - колежата отъясно на мен, който съответно представлява „ВиК – Пловдив“. Подобен е и случаят и за „ВиК – Благоевград“. Предложението на работната комисия вследствие на прилагането, чисто административно, на съществуващата нормативна база показва увеличение на цената само на седем ВиК оператора, т.е 1/4 от всичките двадесет и осем. Тези седем ВиК оператори са: Стара Загора, Плевен, Русе, Варна, Смолян, Радомир и Брезник. Имаме на 18 ВиК оператора в различна степен, някои съответно само с по 5 ст., а някои, както вече беше споменато с тридесет и няколко стотинки намаление на цената на водата. В тези няколко попада и „ВиК – Благоевград“, чиято цена на водата беше заложена да бъде включена от 01 декември, тъй като бизнес планът им беше приет през м. ноември (от 01 декември) и виждате ли от 01 януари ще им намаляваме цената на водата. Има действително нещо сбъркано в тази цялата нормативна база и в цялостната философия. Казвам го това нещо, защото това е един фрапиращ случай. Подобен е казусът и с Пловдив. Разбира се, тук би трябвало да обърна и внимание на това, че всичките цени, които Комисията, т.е работната група предлага за приемане от Комисията, всичките цени на ВиК операторите са далеч под социално поносимата цена за съответния регион. Тук бих направил една лека закачка с представителя на омбудсмана. Да, Вие госпожо сте може би права, че не би трябвало инвестициите да бъдат за сметка на цената, на която плащат потребителите. Моят коментар е, че трябва да бъдат и за сметка на цената на потребителите, както и г-н Председателят преди това в свое изказване, на което коментираше, позицията на колежите от „ВиК – Пловдив“ спомена, че инвестициите се покриват съответно от европейски средства, от средства от националния бюджет, респективно общинските бюджети, но и от потребителите. Няма как съответно да бъде заложена и някаква частица от инвестициите за сметка на потребителите. Това беше да го приемете с добри намерения към Вас, че би трябвало да имате лека корекция в своята позиция, когато коментираме цената, на която и да е комунална услуга. С това Ви благодаря за вниманието!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Партениотис! Колеги, преминаваме към позицията на Българска асоциация по водите. Нейният председател г-н Иван Иванов ще представи тази позиция. Г-н Иванов, заповядайте!

Иван Иванов – председател на Българска асоциация по водите:

Г-н Председател, уважаеми дами и господа, благодаря за дадената възможност да изразя позицията на Българска асоциация по водите. Аз ще започна с едно съобщение, което наскоро излезе на страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, а именно, че 16 млн. лв. получиха ВиК дружествата заради скъпия ток през месец май и юни. За годината са заделени 95 млн. лв. субсидия за ВиК операторите. Какво означава това на практика? В момента ВиК операторите живеят на изкуствена кома, на изкуствено дишане и в момента, в който им спрем субсидиите те ще фалират. Защо се получава така? Може би, а и не може би и ние

отдавна апелираме – заради сгрешената нормативна уредба. Прав е г-н Партениотис. Трябваше отдавна да преразгледаме това, което можеше бързо да стане, а именно наредбата по която се регулират цените, но и цялото законодателство. Разбира се, принос голям в тази ситуация, в която бавно и системно водим водния сектор или по-скоро отрасъл „Водоснабдяване и канализация“ на България към тотален фалит, имат и политиците със заигравката на социалната функция на ВиК услугите. Надяваме се новият закон да регулира някои от тези неща, но като гледам от проекта сме далеч от това да разрешим повечето проблеми. В тази смисъл аз тук бих задал въпроса към принципала на ВиК дружествата. Чест прави на г-н Владов, че е тук, защото рядко се случва да има представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, но той едва ли може да изрази становище на истинския принципал на повечето дружества – „Български ВиК холдинг“. Не разбрах дали има тук представители.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Не, няма.

Иван Иванов – председател на Българска асоциация по водите:

Коего също буди съмнения защо ги няма. Не уважават Комисията, считат, че тези заседания са бутафорни, смятат, че ВиК операторите нямат нужда от подкрепа?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Специално са поканени...

Иван Иванов – председател на Българска асоциация по водите:

...Надявам се да е поне третото и да не са първите две. Така или иначе въпросът ми беше те считат ли, че дългосрочно така техните дъщерни дружества ще могат да оцелеят и колко дълго ще оцелеват по същия начин с месечни субсидии, които се дават в течение на времето по някакво благоволение на Министерски съвет?

Относно конкретно решение. Споделям предложеното и от г-н Мариян Бухов и от г-н Партениотис, че е редно да се направи някаква корекция в цените заради пропуснатите приходи от по-късното приемане на бизнес програмите, респективно свързаните с тях цени. Това е нашето конкретно предложение от Българска асоциация по водите. Благодаря Ви за вниманието!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Иванов, записах. Надявам се да има и писмено становище от Българска асоциация по водите. Сега преминаваме към Съюза на ВиК операторите в Република България: г-н Ангел Престойски – председател на Съюза. Г-н Престойски, заповядайте! Имате думата!

Ангел Престойски – председател на Съюз на ВиК операторите в Република България:

Уважаеми присъстващи, ще се опитам да бъда сравнително кратък. Първо, към нашите социални партньори. Добре споменаха, че днес има празник, но трябва да им кажа и те сигурно знаят, че не на всяка трапеза от техните и нашите работници ще има шаран тази вечер. И те проблемите ги знаят, коментирали сме ги, но всички ние знаем една статистика при комуналните услуги - най-ниските възнаграждения са при ВиК сектора. Този процес е трупан с години не само от този състав от Комисията. От дълго време сме присъствали на такива срещи. В началото дори имаше един уклон да се казва, че Комисията не дава заплати, макар че не виждам откъде да вземат заплати ВиК

дружествата, ако не от дейността си, която е над 99% свързана с предоставяне на ВиК услуги, които са регулирани. С намаляването на някои цени Вие действително поставяте тези ВиК в много трудно положение. От друга страна все пак се зарадвах, като чух, че има две ВиК-та, които са доволни от цените. Това само дава един такъв оптимизъм, че все пак Комисията може, тук работят, всички знаем, доста сериозни специалисти, при определени условия, ако се задълбочат те да стигнат до различни цени и за другите ВиК дружества. Намаляването на тези цени не води до нищо добро на потребителите. Това искам да Ви кажа. Завъртял се е един затворен кръг. Не могат да си изпълнят дружествата инвестициите, защото им се намалят постоянно цените. Цените се намалят, вярно е, сигурно имаме и ние като дружества вина в това да се забавят бизнес плановете, но съгласете се, че дори Вие като Комисия забавяте нормативните документи значително, по които трябваше да се правят бизнес плановете.

По въпроса за инфлацията: не само на преждеговорившите ще кажа, че не само не се отчита инфлацията за тази година. И за миналата година не е отчетена в цените. Това са фактите. Изглежда, че в двете години, в които е най-голяма инфлацията от последните 20 години ние не сме ги отчетели и нямаме намерение да ги отчетем. Комисията много ревностно изпълнява всички нормативни документи, които са свързани с улесняване на нейната работа, обаче когато трябва да изпълни примерно закона за регулирането в чл. 19 никой не го изпълнява. Всички стоят, мълчат и не предприемат никакви действия. Тогава няма да се чудите защото обществото иска да има нов закон за ВиК, то няма, ама да има закон за ВиК и да има нова комисия. След тези заседания, като се приберете вкъщи ще си отговорите на този въпрос защо искат да има друга комисия. Комисия, която да се занимава директно с въпросите на ВиК и вече оттук нататък да се предприемат никакви мерки този отрасъл да не бъде държан. Този отрасъл се държи в някакво равновесие – нито може да напредне, но слава Богу още не сме потънали. Не знам докога ще можем да издържим така това равновесие да балансираме. Ще дойде време примерно самите до мен седящите... сигурно ще дойде време, когато дали ще проявят разбиране вече от това, че вече не може да се дават заплати... не знам. Най-хубавото нещо, което направихме с тези бизнес планове беше да се определи все пак един добър процент за увеличения на заплатите на работещите в сектора. Добре, обаче през другото време като намалявате цената, която е предвидена в бизнес плана един управител какво ще предпочете – да дава заплати или да поддържа непрекъснато водоснабдяване? Той ще бъде изправен пред това. Повярвайте ми, че при единия случай ще оцети от 500 до 1000 души, при другия ще оцети стотици хиляди души. Всеки управител ще предпочете да предоставя непрекъснатост на водоснабдяването вследствие на което едва ли нервите на нашите профсъюзи ще почнат вече да издържат. Не знам. Но да се поставят и на мястото на управителите. Когато ресурсът е малък, той трябва да се разпредели така, че да е с най-малка вреда за обществото. Най-малката вреда на обществото е тези пари да гарантират непрекъснатост на водоснабдяването и всички управители предполагам, че ще постъпят по този начин.

Относно инвестициите. Да, може да се инвестира. От Околна среда нали имаме проекти и сега ще има нови, ОПОС, откъде ли не, от самите общини, от държавата, но единствените сигурни приходи в дружествата са тези от регулираната дейност, върху които ние сега събеседваме тук. Това са единствено сигурните. Единствено върху тях отделния управител или цялото управително тяло на едно ВиК дружество може да гради перспектива, да знае какво го чака, да може да гарантира, както казвате, да се намаляват загубите, да се инвестира в техника и най-вече да се инвестира в хора. Ние нямаме хора. Застаряващ персонал, всички по-млади бягат, тъй като не виждат бъдеще в този сектор, а те няма как да си видят бъдещето, ако не могат да си осигурят

семействата. Затова Ви призовавам: прегледайте отново тези цени. Знам, че има резерви, знам, че много от Вас мислят като мен. Убеден съм! Познавам Ви от толкова години. Вземете мерки, направете нещо, че всички горе-долу да можем да се появим пред телевизора и да благодарим както тези двама наши колеги. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Престойски, за изказването, от което се чувства една голяма загриженост, която проявявате. Явно това е и загриженост на съюза, който Вие ръководите. Искам все пак да Ви кажа, че по отношение на заплащането в сектора, което, както Вие отбелязвахте, е най-ниско от всичките обществени сектори в страната Комисията съвсем категорично и твърдо отстоява това, че в рамките на пет години ще се повишават ежегодно с 15% заплатите на служителите във ВиК операторите, което сумарно петата година ще даде почти два пъти... не точно... едно цяло и осемдесет и нещо увеличение и се надяваме да се подобри по този начин и положението на работещите във ВиК операторите. За недостига на хора. Не само там, в България вече се чувства в много други области. Там причините са много по-сериозни и дълбоки. Що се касае до новия ВиК закон: аз искрено пожелавам, ако той бъде приет в този вид от парламента, да изпълни тези Ваши очаквания, които имате към него. При всички положения от сега Ви каня една година след приемане на закона да изпием едно кафе и да направим такава равносметка, защото с много други неща българските граждани и организации имат големи очаквания, които след това се провалят. Колеги, преминаваме към г-жа Чанка Коларска от община Бургас, която по Skype ще представи становището на Областна администрация – Бургас.

Служител от КЕВР потърси г-жа Чанка Коларска - представител на Община Бургас за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Здравейте, г-жо Коларска! Чуваме се и се виждаме. Нали?

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Аз Ви чувам слабичко. Сега ще видя дали е от моя звук.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Засилете звука.

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Да, сега Ви чувам добре.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Коларска, очакваме становището на Областна администрация – Бургас. Вие знаете, че съгласно закона областният управител е и председател на Асоциацията по ВиК – Бургас, за да кажете какво е отношението Ви към изготвения проект на решение от страна на Комисията за енергийно и водно регулиране. Слушаме Ви!

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Благодаря Ви, г-н Председател! Честит празник на всички! Днес е празник на Бургас.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Специални поздравления за Вас и съгражданите Ви!

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Настроението е празнично. Аз ще кажа становището от името на Община Бургас, като член на Асоциацията по ВиК, защото представлявам общината, но разбира се тя е и общината, която има най-голям дял в Асоциацията, така че това становище съвпада и със становището на всички останали членове на Асоциацията. Разбира се, чухме много противоречиви мнения и то крайно противоречиви. Аз за съжаление на преждеговорищите ще бъда на страната на това, което изрази като становище омбудсмана, тъй като нас не ни удовлетворява като цяло повишаването на цената, особено за Бургас, където това увеличение беше с цели 60% през юни. Намалението, което в момента се предлага е едва 5%. Ние сме изразили подробно нашите мотиви против тази цена още в една жалба, която сме изпратили през юли месец до Вас и до съда. Разбира се, ВиК дружествата си имат собствените мотиви за това, че имат сериозна необходимост от инвестиции, но нека да сме наясно, че необходимостта от инвестиции не може да става само за сметка на потребителите. За нас в тази методика, която толкова много се обсъжда, тя със сигурност е в съответствие с наредбите, които са действащи, смятаме, че има неща, които биха могли да се преразгледат в тази методика и да не се случва така, че примерно да си задаваме въпроса и на нас да ни задават въпроса когато инвестициите в предишната година не са изпълнени ... *(лоша връзка)*

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Има проблем с връзката!

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Сега чуваме ли се?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Да! Сега вече Ви чуваме отново.

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Не знам докъде ме чувахте, докъде не чувахте.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно започнахте да говорите за инвестициите, които не са изпълнени.

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

За инвестициите исках да кажа следното:

Когато в съответната година има планирани едни инвестиции и те не се изпълнят, но те са взети под внимание при формирането на цената за съответната година, в края на периода няма редукция на тази цена и поне ние не виждаме как се отразява това неизпълнение върху цената на водата, а в следващата година отново същите планирани инвестиции, които е трябвало да се случат те отново участват при планирането на цената в следващата година ... *(лоша връзка)*.

Сега чувате ли ме?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Да!

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Има някакъв проблем. Ние ще напишем наше становище, което ще изпратим,

разбира се. Ще изложим отново мотивите, но важно е да се знае и да се има предвид, че трябва да се използват и държавата да се намеси, като държавни дружества ВиК-та, трябва повече да се намеси в инвестиционния процес на тези дружества. Например за Бургас само ще кажа ясно защо смятаме, че тази цена може да бъде намалена повече. Двата язовира Ахелой и Порой, които трябваше да бъдат ремонтирани и за които се взе решение и на Министерски съвет в едни предишни периоди, всъщност останаха за сметка на ВиК дружеството и те участват при формирането на тази висока цена. Там, доколкото си спомням, имаше ангажимент от страна от страна на ВиК холдинга да поемат този разход, но това не се случва. Другото, което натоварва много цената на Бургас, с което ние не сме съгласни е европейският проект и необходимостта от допълнително съфинансиране от страна на ВиК дружеството, което също рефлектира сериозно. Трябва в такива случаи, когато се правят инвестиции, които целят подобряване на качеството на услугата, с цел намаляване на загубите на вода държавата да участва и тук да има някакъв друг механизъм, по който това нещо да се отчита. Много може да се говори за цената на водата, но категорично оставаме на становището, че увеличението от 60% беше много драстично, за да приемем това намаление от 5%. Благодаря!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Коларска! В интерес на истината, последните месеци „ВиК Бургас“ беше обект на усилена комуникация между ръководните органи на Бургас и Комисията, едва ли само с Комисията, но темата за двата язовира Ахелой и Порой е твърде голяма, за да я разискваме сега. Вие знаете и подробностите там. Така или иначе аз Ви благодаря за участието и Ви моля писмено да представите в Комисията това становище, чиято сърцевина Вие изчетохте. Благодаря Ви! Успешен ден и хубав празник на Бургас!

Чанка Коларска – представител на Община Бургас:

Благодаря!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Колеги, преминаваме към г-жа Мая Манолова, която ще представи становището на гражданското сдружение „Исправи се.БГ“. Г-жо Манолова, имате думата!

Мая Манолова – Гражданска платформа „Исправи се.Бг“:

Г-н Председател, дами и господа, от представената информация в доклада на КЕВР се вижда, че от 24 ВиК дружества, на които са одобрени бизнес планове през тази година, само на 8 корекциите на цените от 01.01.2023 г. ще бъдат в посока надолу, т.е. цените ще се намалят и услугата ще поевтинее, а за останалите 16 ВиК оператора гражданите ще са изправени пред хипотезата два пъти в една и съща година да се повишава цената на водата. Затова не е изненадващо, че има две ВиК дружества, които аплодират тези сериозни двойни увеличения и неслучайно това са „ВиК Смолян“, които през тази година получават най-високите увеличения общо е размер на 78% и „ВиК Силистра“ с 52%. Това е добре, че те са доволни, но чакаме момента, в който поне две общности на потребители също ще изкажат задоволство от работата на КЕВР и от определените цени. Засега такива общности няма, но пък доживяхме все пак да чуем представител на местната власт, който да възрази срещу недостатъчното намаляване на цената на водата в неговата община. Ще се наложи обаче да кажа, че това, поне на „Исправи се.БГ“, изглежда малко лицемерно становище, защото същият този общински съвет, чиито представител сега, респективно представител и във ВиК асоциацията, е гласувал „за“ повишаването на цената на водата в Бургас с най-високото

повишаване на цената на водата с бизнес плана: 59%, близо 60%. След това предвид тежката обществена реакция, която в Бургас включи освен гражданите на областта, но и бизнеса, който в разгара на туристическия сезон беше сериозно ударен от този непредвиден висок разход, виждаме завоаят, който елегантно или не толкова елегантно взема самата общинска управа. Тук лицемерието стига дотам, че включително и кметът на Бургас подава жалба в съда. Няма някой около тази маса, сериозен човек, който да не е наясно, че кметовете и общинските съветници нямат правен интерес според правната логика да обжалват подобни решения. Затова това е удар в празното пространство, едно лицемерие спрямо гражданите на Бургас. Няма как да обжалват. Има практика, включително като омбудсман подавах жалба в Конституционния съд, но така или иначе такава е практиката. Единствените, които могат да обжалват тези решения, освен самите ВиК дружества, обръщам Ви внимание, е прокуратурата. По сигнал на „Изправи се.Бг“ Градска прокуратура в София подаде сигнал срещу високата цена на водата в Бургас. Делото се разглежда вече в съда. Това е единственият орган и това е единственото действие, което може да бъде предприето.

Сега няколко думи... Аз ще изляза от логиката на моето изказване. Просто искам да обърна внимание, тъй като тук антагонизмът между интересите на потребителите и на ВиК дружествата вече стига една критична точка, след която трябва да има някакви решения. Ще си позволя да кажа няколко думи.

На първо място, по отношение на компенсациите, които ВиК дружествата получават от държавата за високите цени на тока. Сега може би Вие ги разглеждате като спасителната инжекция, която да даде възможност да продължат да съществуват и да работят ВиК дружествата, но на фона на това, че гражданите не са получили и една стотинка заради повишените цени на ел. енергията, няма как да не отбележа, че освен тези 95 млн. лв. за 2022 г. има едни 56 млн. лв. за 2021 г. и освен тези над 100 млн. ВиК дружествата получават сериозни компенсации и като небитови потребители, които за целия бизнес бяха в размер на 9 млрд. лв. или повече, тъй като освен какви компенсации са получили ВиК дружествата и изобщо колко пари получава бизнеса е една от най-строго пазените тайни в държавата, но става дума за милиарди левове и за стотици милиони. Нека да погледнем обаче как стоят нещата от страна на потребителите, които също са в извънредна ситуация с изключително висока инфлация, с поскъпване на живота и със замразени заплати. Реално работещите бедни продължават да живеят с по 550 лв. и аз лично, отново ще го подчертая, съм изключително доволна, че работещите във ВиК сектора не са в тази група работещи бедни, че се увеличават заплатите, възнагражденията, но на останалите граждани заплатите за съжаление са замразени. И сега какво се получава със социалната поносимост на цената на водата? На това трябва да се обърне внимание, защото като се търсят решения те не могат да бъдат просто в една посока: вдигайте цените, за да оцелеят ВиК дружествата. Какво се случва със социалната поносимост? Това, което се вижда от представения доклад е, че КЕВР не са посочили в таблиците за анализ на социалната поносимост какъв е размерът на средномесечният разполагаем доход на едно лице на домакинство през 2021 г. в 11 ВиК дружества. Това са Монтана, Троян Ловеч, Габрово, Търговище, Разград, Силистра, Враца, Видин, Ямбол, Смолян.

Второ, като се погледне информацията на сайта на НСИ, там също няма такава информация за средномесечните доходи, но там има обяснение, че поради ниската точност данни не се публикуват, т.е. грешката е над 15%. Тук някакви стабилни данни за това какви са доходите и как да се определи социалната поносимост просто няма и според мен е грях на КЕВР, че въпреки това борава с едни числа, за които е абсолютно наясно, че нямат нищо общо с истината. Сега какво се получава? За Силистра, там, където са най-щастливи от ВиК дружеството, социалната поносимост е 5,55 лв., а цената на ВиК услугите е 5,28 лв. и то при некоректни данни, при празно поле за

средномесечните доходи през 2021 г. Същото е за Разград, които също сигурно са доволни, защото е много високо повишаването на цената на водата. Там разликата е 19 ст. между социалната поносимост от 5,38 и цената на ВиК услугите от 5,19 лв.

Сега няма да изпадам в подробности за останалите от останалите от областите, за които няма такива данни. Само ще кажа, че би следвало да буди основателна тревога неизпълнението на един от критериите за ефективност, които са базови за това да се повишават и с колко цените на ВиК услугите във ВиК дружеството и това е показателят събираемост. Вече и през 2021 г., както се вижда, има ВиК дружества, в които събираемостта е паднала под 80%. Сега предвид това сериозно увеличение двойно на цената на водата и замразените доходи този показател събираемост ще пада още повече. Просто хората нямат пари да си платят сметките, включително водата, така че тук желанието „*Вдигайте цените! Вдигайте цените!*“ няма никаква логика, защото Вие ще вдигате цените, но хората като не ги плащат приходите във ВиК дружествата ще бъдат още по-ниски. И тук съм съгласна с поставеното искане от страна на ВиК сектора, които казват: „Необходими са промени в законодателството“. Необходими са сериозни промени. Моята критика към КЕВР за миналата година е, че просто проспахте да предложите, а имахте такова право според Закона за ВиК услугите, промени в наредбите. Да кажем, че с промени в наредбите генерално въпросът няма да се реши, но така или иначе сега е на дневен ред приемането на нов закон за ВиК. Ние ще критикуваме този закон от другата посока, но ще се съгласим за едно, че той е палиативен и някакви сериозни проблеми не решава нито на ВиК дружествата, нито на потребителите. Всички проблеми с общото потребление, там се включва една нова такса, която прилича на сградна инсталация, единната цена на водата, всичко това и от гледна точка на потребителите не намира своето решение. Уважаеми дами и господа, тук трябва да се търсят сериозни решения. Трябва да признаем, че водната реформа от 2015 г. се провали. Никой не е доволен от нея: нито ВиК дружествата, нито потребителите, нито местната власт и трябва да се търсят решения. Не решения в посока дайте да раздуваме администрацията, да създаваме нови структури, ВиК холдинги и прочее, които просто харчат едни пари, а с нищо не допринасят за оздравяването на сектора, така, че ако се готови, ние, които защитаваме и гражданския интерес, сме готови да участваме в тази дискусия. Нужни са реформи и тези реформи трябва да се случат незабавно.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Манолова! Убеден съм, че Вие ще представите, както винаги, писмено становище по проекта на решение. Преминаваме към последния участник в общественото обсъждане. Това е г-жа Даниела Давидкова, която е потребител на ВиК услугите на „ВиК Йовковци“. Заповядайте, г-жо Давидкова! Имате думата!

Даниела Давидкова – потребител на „ВиК Йовковци“ ООД:

Добър ден! Благодаря, че ми предоставяте тази възможност да съм тук и да представя някои от въпросите на моите съграждани. На откритите заседания и обществени обсъждания от 09.05.2022 г. за пет ВиК оператора гражданите поискахме КЕВР да представи отчет за изпълнението на бизнес плановете на ВиК дружеството, говоря за „ВиК Йовковци“, и степента на изпълнение на плановете до колко повишената цена на водата след приемането им е довела до подобряване на качеството на водоснабдителната услуга. До днешна дата такъв отчет не е представен, но за сметка на това за втори път се иска увеличаване на цената на услугата. От години питейната вода в област Велико Търново не е питейна, а поливна. Донесла съм снимки, с които искам след това да покажа как изглеждат нещата за битовите потребители. Никой не

пие вода от чешмата. Жителите на региона или купуват бутилирана вода или използват изворни чешми, които все още функционират. В този случай е основателно да зададем въпросите на обикновените граждани и да търсим отговори на настоящото обществено обсъждане:

Коя налага в рамките на седем месеца за втори път да се иска увеличаване на цената на водата: грешни бюджетни сметки и бюджетно планиране или извънредна кризисна ситуация?

Кога ВиК операторът ще започне да предоставя информация на гражданите за химичните показатели на водата и доколко тя е годна за пиене?

Предвижда ли се за в бъдеще да се извършат замервания от оторизирана лаборатория?

Кога ще започнат да се монтират водомери с дистанционно отчитане, така че когато ВиК инкасаторът няма достъп до даден имот да не се разпределят показанията на общия водомер само върху реално отчетените водомери?

Кога ще бъде предоставен отчет на ВиК оператора по какъв начин са изразходвани средствата от увеличаването на цената на водата от първи юни тази година до днес, когато се иска още веднъж да се увеличават?

Г-н Иванов, донесла съм Ви снимки, с които да покажа как ни се предоставя чай директно по водоснабдителната система. Това е снимка от Чифте кафене, където предимно има мюсюлманско население. Те са много доволни, че пият чай. Другата снимка е от квартал „Стоян Ников“. Това е един леген с лечебна кал, така, че пенсионерките няма смисъл да ходят до ДЗС-то, за да си правят процедури. И най-впечатляващото: това е един филтър на машина за питейна вода. Това се утаява, в смисъл това не е утайка за кафе. Това е утайка от частиците, които са по водопреносната система.

Чух за заплатите на служителите във ВиК операторите. Лично аз искам да споделя, че в Свищов администрацията във ВиК оператора е много по-голяма, отколкото хората, които действат на терен, т.е. имаме шест счетоводителки и не знам колко водопроводчици, така че би трябвало да се помисли и в тази насока.

Другият проблем на Свищов е, че имаме чисто нов изграден водопровод, който при пускането му аварира и до ден днешен не се знае защо, кой е виновен, как е изграден, къде е вината. Ще е хубаво „ВиК Йовковци“ да ни даде отговор на този въпрос.

Лично искам да Ви покания, г-н Иванов, да заповядате в Свищов на Ивановден, да Ви посрещнем, да отпразнуваме Вашия имен ден, да Ви почерпим по една студена вода и понеже сега не нося шаран от Дунава – ще Ви приготвим и шаран. Добре дошъл сте да се уверите лично в истинността на тези снимки. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Давидкова, благодаря Ви както за изказването, така и за материалите, които сте донесли. Те ще бъдат предоставени на работната група, разбира се. Вероятно те ще бъдат придружени от писмено становище. Ще се касае до Вашата покана. Не съм сигурен, че ще мога да се възползвам, макар, че съм с отлични впечатления от Свищов и от свищовлии. По стечение на обстоятелствата познавам много добре този град и църквата „Света Троица“, която слава Богу беше възстановена, макар и не съвсем в началния ѝ вид след земетресението във Вранча от 1977 г.

Даниела Давидкова – потребител на „ВиК Йовковци“ ООД:

Само да допълня, че поканата е от дамския клуб в гр. Свищов.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря! Това още повече ме ангажира! Наистина много мило. Поздравете Вашите колежки съвсем искрено. Остава да бъда поканен в читалището „Еленка и Кирил Д. Аврамови“. Много мило! Колеги, възстановявам все пак сериозния тон. Обръщам се най-напред към моите колеги. Не виждам желание за изказване. След това давам думата на работната група. Предполагам, че председателят на работната група Ивайло Касчиев ще вземе думата. Ще го помоля да отговори както на участниците в общественото обсъждане, така и на участниците в откритото заседание. Предпочетох да Ви дам сумата в този вид – към всички участници. Уважаеми госпожи и господа, видяхте, че съвсем внимателно, без прекъсване чухме всеки един от Вас, който желаше да изрази становище. Много Ви моля след становището, което ще изрази работната група, няма да има дискусия. Ако някой иска да възрази на становището на работната група – в писменото становище, което има право в две седмици да се депозира, ще го направи там, защото след становището на работната група само ще обявя датата на закритото заседание и ще закрия заседанието, тъй като ние сме с много сериозно просрочване на времето, но държах всеки да каже това, което иска да сподели на общественото обсъждане. Г-н Касчиев, имате думата!

И. Касчиев – главен директор на дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ в Комисия за енергийно и водно регулиране:

Благодаря, г-н Председател! Да обърна внимание по повод последното изказване за община Свищов, че до 2016 г., по мои спомени, там услугите се предоставяха от общинско дружество и регионалният оператор оперира там едва от пет години и със сигурност не може да преодолее всички наследени от общинския оператор проблеми. Иначе по отношение на въпросът, който беше поставен: кога ВиК операторите ще започнат да предоставят данни за качеството на питейните води – само бих напомнил, че от януари месец догодина влиза е в сила новата питейна директива, която беше приета още през 2020 г. и която задължава всички ВиК оператори да предоставят много подробна информация на техните интернет страници. Нямам представа докъде е стигнала българската държава с приемането на всички изменения. В Комисията не е постъпвала такава информация, но беше даден достатъчно дълъг период на всички държави-членки да се подготвят. От януари месец страните-членки реално трябва да рапортуват какво са изпълнили, директивата влиза в сила. Надявам се, че ВиК секторът е готов за тази много сериозна промяна. В тази директива се въвеждат и много изисквания към дружествата да предоставят различна по обем информация, включително и във фактурите на потребителите. За съжаление нашите оператори в по-голямата си част все още не изпращат фактури на своите потребители, камо ли вътре да слагат и допълнителна информация, която се изисква с тази директива.

По отношение на всички изказвания, които бяха направени, аз бих искал все пак да синтезирам в рамките на каква процедура сме в момента. Имаме одобрени бизнес планове на 28 дружества, имаме одобрени цени за 2022 г., имаме изменение на одобрените цени, които вече са одобрени в предишни заседания, за 2023 г. При това изменение се отчита реално изпълнението на операторите в предишния регулаторен период, по-специално в последните две години от предишния регулаторен период. Тук много се спекулира с темата, че има грешка в нормативната рамка, че трябва да има индивидуален подход към всички оператори. Всъщност това, което е важно за всички да знаят е, че КЕВР прилага единен подход, който изключва субективния фактор. Изпълнението на всички дружества е оценено по абсолютно единна методология. Това изключва да симпатизираме на разни дружества и да влияем негативно на други дружества. Всъщност въпросът, който трябваше да бъде зададен, но не беше зададен, е защо някои дружества се справят добре, защо някои дружества коректно са си

прогнозирали бизнес план и са го изпълнили, а други дружества не са успели да го направят. Странно е, че този въпрос не се задава, защото реално виждаме какви са резултатите от доклада. За 15 регионални ВиК оператора е предвидено да бъдат увеличени цените за 2023 г., но във връзка с отчетените резултати ще бъде по-малко от заложеното в бизнес плановете и одобреното от Комисията, а за шест от тези оператори реално се стига и до намаление на действащите цени от 2022 г. Само, че имаме и други пет оператора, за които не само, че заложеното одобрение ще бъде дадено, но то ще е дори по-високо, защото те са се справили по-добре. Това показва, че има дружества, които се управляват добре, има дружества, които не се управляват толкова добре. Тук не става въпрос за проблеми в нормативната рамка на Комисията, а става въпрос за това как на тези дружества се контролира тяхното изпълнение от принципала.

По отношение на инфлацията, която трябва да бъде дадена в цените. Вие много добре помните в предишния регулаторен период, че в нашето указание ние бяхме заложили да даваме инфлация от първи януари, само че това беше отменено от съда и реално ние трябва да прилагаме наредбата такава, каквато е и да даваме инфлация от влизане в сила на цената за първия ценови период. Няма как това нещо да бъде коригирано. Ако ние в момента зложим друга инфлация, е ясно какво ще се случи. Ще бъде обжалвано това решение от прокуратурата и тези цени ще бъдат отменени. Ако Вие от ВиК сектора предлагате Комисията да приеме един административен акт, който след това да отпадне и дружествата да трябва да връщат надплатени суми, аз мисля, че това ще създаде много по-голяма правна несигурност за сектора, отколкото Комисията да спазва изискванията на нормативната уредба.

Иначе не съм съгласен с изказаните твърдения, че има неяснота какво ще се случи след приемане на решенията на Комисията и секторът не знае какво ще се случи. Ако ВиК операторът си изпълнява заложените инвестиции, показателите за ефективност по бизнес план, има много добра яснота какво ще се случи. Има яснота какво ще се случи, ако не се изпълняват тези параметри, така че яснотата за сектора я има.

По отношение на инвестициите тук се изказаха абсолютно некоректни твърдения. Мога да Ви заявя следното: България е единствената страна в Европа, в която в рамката на регулиране на ВиК сектора предварително в цената се включват средства както за финансиране на инвестициите, така и възвръщаемост на бъдещите инвестиции. Единствената страна сме. Навсякъде другаде се прилага подход, при който операторът след като направи инвестиции получава възвръщаемост на вложения капитал. Това нещо беше направено в България именно защото има проблем с инвестициите и те трябва да се повишат. В световната практика е ясно – има три източника на финансиране на инвестициите. Това е моделът 3Т: такси, трансфери и тарифи. Затова в България трябваше да има и приета стратегия за финансиране на ВиК сектора, която да укаже ясно за всяка една област по всеки един от тези три източника какви инвестиции ще дойдат. Помним, че такъв проект беше разработен. Помним, че преди пет години (2017 г.) беше представен дори в Народното събрание, след което нищо не последва. Ние в Комисията имаме ангажимент единствено към инвестициите, които са включени в бизнес плана и в тарифите. Те получават 100% финансиране в тарифите, само че наредбата е категорична – средствата, които влизат в цената на услугата за инвестиции следва да се използват единствено и само за инвестиции, а не за други оперативни нужди. Именно затова го има този преглед след третата и след петата година, за да се оцени изпълнението на тези инвестиции. И което не е изпълнено е коректно, както и представителката на Община Бургас посочи, да бъде коригирано в цената, защото то е влязло в цената само и единствено за тази цел. Посочените твърдения, че КЕВР манипулира или уврежда дейността на ВиК операторите не са верни. Просто операторите трябва да си изпълняват своите одобрени бизнес планове.

Аз искам да ви напомня за още едно изискване, което го има повече от 10 години в Закона за водите, в което се казва, че принципалът на държавните оператори, съответно принципалът на общинските оператори, в договорите, с които възлага управлението и контрола на търговските дружества трябва да залага основни показатели за дейността, съобразно одобрените от КЕВР бизнес планове и да контролира тяхното изпълнение. Това нещо очевидно не се прави, защото всяка година ние изготвяме подробна информация за изпълнението на одобрените бизнес планове и информираме абсолютно всички, за да могат принципалите на тези дружества да вземат мерки. Аз не съм видял обратна връзка какви мерки са предприети.

По отношение на информацията, която беше спомената за забавянето при разглеждането на бизнес плановете. Само искам да Ви напомня следното. Първо, дали са забавени бизнес плановете е въпрос, който ще обсъждаме много, но в момента реално трябва да вземем предвид как са изпълнени предишните бизнес планове. Това нещо никой не го коментира. Единственото изказване, което чух беше от представителя на „ВиК Дунав“, който очаквам да даде конкретни изчисления за ефекта, за да могат те да бъдат анализирани от работната група. Останалите изказвания бяха направени по принцип, без да се влиза в конкретика. Надявам се, че в писмените становища ще има такава конкретика.

Какво се каза по отношение на връзката между цените и качеството на услугата? Няма такава връзка беше споменато. Не е вярно това нещо, защото при прогнозирането на бизнес плановете, дами и господа, ценообразуващите елементи са обвързани с показателите за качество, т.е. бъдещите цени са обвързани както с показателите за загуби на вода, така и с енергийна ефективност, така и с оползотворяване на утайките, рехабилитация на мрежата и всички останали. Има 100% връзка между прогнозирането на качеството на услугата и цените, а отделно от това при изменението на цените Вие добре знаете, че се отчита изпълнението на пет показателя за ефективност от тези 30 показателя за качество. Само, че аз се запознах с проекта на новия Закон за ВиК, в който тази връзка ще отпадне, дами и господа. Както добре знаете, ще отпадне въобще да се регулира качеството на ВиК услугите, предлага се да отпадне и разработването на бизнес планове и тази бъдеща комисия единствено ще одобрява цените, които операторите предложат на комисията, без да може да ги обвърже с показатели за ефективност или с бизнес планове. Това нещо, което го има за момента се предлага изцяло да отпадне, а Вие виждате, че има оператори, които постигат част или повечето от тези показатели за ефективност, т.е. те са създали капацитет и са вложили необходимите усилия да ги постигнат. За съжаление много други оператори не ги постигат, без да дават обяснение защо не фокусират своята дейност, какъв е проблемът там. Този анализ трябваше да бъде направен от принципалите на тези търговски дружества. Отдавна трябваше да бъдат направени анализи и да се види добрите ВиК оператори какво правят и тези добри практики да бъдат приложени и в останалите ВиК дружества, само че до момента и това нещо не се прави.

По отношение на данните за дохода за изчисление на социалната поносимост. Аз не знам, какъв грях има Комисията в тази област. Ние ползваме данните, които ни дава НСИ. Единствената институция, която може да даде данни за доход, това е НСИ. Тази година ние имаме няколко срещи с тях, имаме много сериозна кореспонденция с тях. Искам да Ви кажа, че в един дълъг период от време те дори отказваха да дадат данни за дохода, защото има сериозни грешки. Защо ги има тези грешки? Не може ние да отговорим. Единственото обаче, което мога да посоча е, че в проекта на новия закон тези изисквания се запазват едно към едно. Предлага се отново бъдещата Комисия да анализира социалната поносимост по данни за доход от НСИ, т.е. този проблем не се решава, не се обсъжда от изпълнителната власт и не се прогнозира да бъде решен, само че ако Комисията утвърди цени, които са над социалната поносимост това директно

отива в съда. Ще бъде обжалвано, ще бъде отменено и дружеството ще трябва да връща надвзети проходи.

В заключение. КЕВР трябва да спазва нормативната уредба, защото това гарантира една стабилност на тези административни актове, които приемаме, а защо има оператори, които не се справят добре - други трябва да дадат отговори и тези други институции по принцип не участват в тези обществени обсъждания. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Касчиев. Уважаеми колеги, чухте задълбоченото изказване на г-н Касчиев и се надявам, че сте намерили отговори поне на част от Вашите възражения в това, което той каза. При всички положения ние очакваме от Вас в рамките на 14 дни писмени становища, които ще бъдат разгледани от работната група и във финалната обяснителна записка към решението всеки ще може да намери отговор на въпросите, които той е поставил към Комисията. Преди да се разделим искам още веднъж да напомня, че закритото заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране, на което ще се вземе решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услугите за 2023 г. по реда на чл. 6, т. 2 и чл. 29 от Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, ще се проведе на 30.12.2022 г. Благодаря Ви за участието

Д. Кочков:

Г-н Председател, ако е възможно да ползвам правото си като член на Комисията за едно много кратко изказване. Съжалявам, че трябва да прекъсна финала.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Не, нищо! Г-н Кочков иска думата.

Д. Кочков:

Всъщност повечето неща, които бих искал аз да кажа г-н Касчиев ги засегна и то доста подробно. Едно нещо не засегна, което беше повдигнато като въпрос, а то е именно, защо не са извършвани промени в Наредбата за регулиране на цените. Такива промени аз като бивш политик знам, както има и тук други политици, не могат да бъдат направени в условията на нестабилни и неработещи институции. Това може да стане при едно стабилно правителство и при едни работещи министерства, които са отговорни за конкретната нормативна уредба, каквито в последните две години за съжаление няма, т.е. смените са толкова чести, че ние не можем да разчитаме на един стабилен диалог. Поради това нещо не беше повдигнато и такава възможност за промяна, за да каквато ние бяхме подготвени.

Също и едно друго нещо мисля, че той пропусна да каже, което е, че въпреки отпадането на показателите за качество в новия проект за закон социалната поносимост все пак е останала, което не знам по какъв начин ще реши проблема, който дружествата тук повдигат с ниските си цени, ако мога така да се изразя.

Също така искам да кажа, че изпитвам смесени чувства, защото обикновено тези решения се взимат под натиска на фанфари и тъпани долу пред Комисията от потребителски организации и политически партии, но днес виждаме промяна на този тренд и битката се пренесе в залата, в която се взима решението, което показва все пак, че работата по някакъв начин се подобрява.

Като финал искам да завърша с едно нещо, което друг е споменавал, което е изказване на наш политик, че Комисията работи добре, когато всички са недоволни. Това, което ние видяхме днес е, че всички са недоволни, така че да приемем, че сме си свършили работата. Това в рамките на шегата. Благодаря!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Кочков! Аз само искам да допълня, че действително, когато има задълбочен диалог тук, в заседателната зала на Комисията това е по-добрият вариант, отколкото тридесетина души да скандират пред Комисията за енергийно и водно регулиране и то най-често по въпроси, чието решение трябва да се търси на друго място, а не в Комисията. Уверявам Ви, колеги, че Комисията, каквото може, ще направи в изпълнение на закона, нормативната уредба и изразените от Вас становища. На тези, с които няма да се видим в месеца пожелавам хубави Коледни празници. Разбира се, Комисията ще продължава да работи през месеца. Аз го казах за тези, с които няма да се видим до януари 2023 г. Повтарям отново: на 30.12.2022 г. Комисията ще излезе с решение. На всички желая хубав и успешен ден!

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № В-03-06-1014/30.11.2022 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2023 г. по реда на чл. 6, т. 2 и чл. 29 от Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....

Д. Кочков

.....

П. Трендафилова**ПРЕДСЕДАТЕЛ:****ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ****ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:****РОСИЦА ТОТКОВА**

Протоколирали:

Н. Косев - главен експерт

И. Зашева - главен експерт